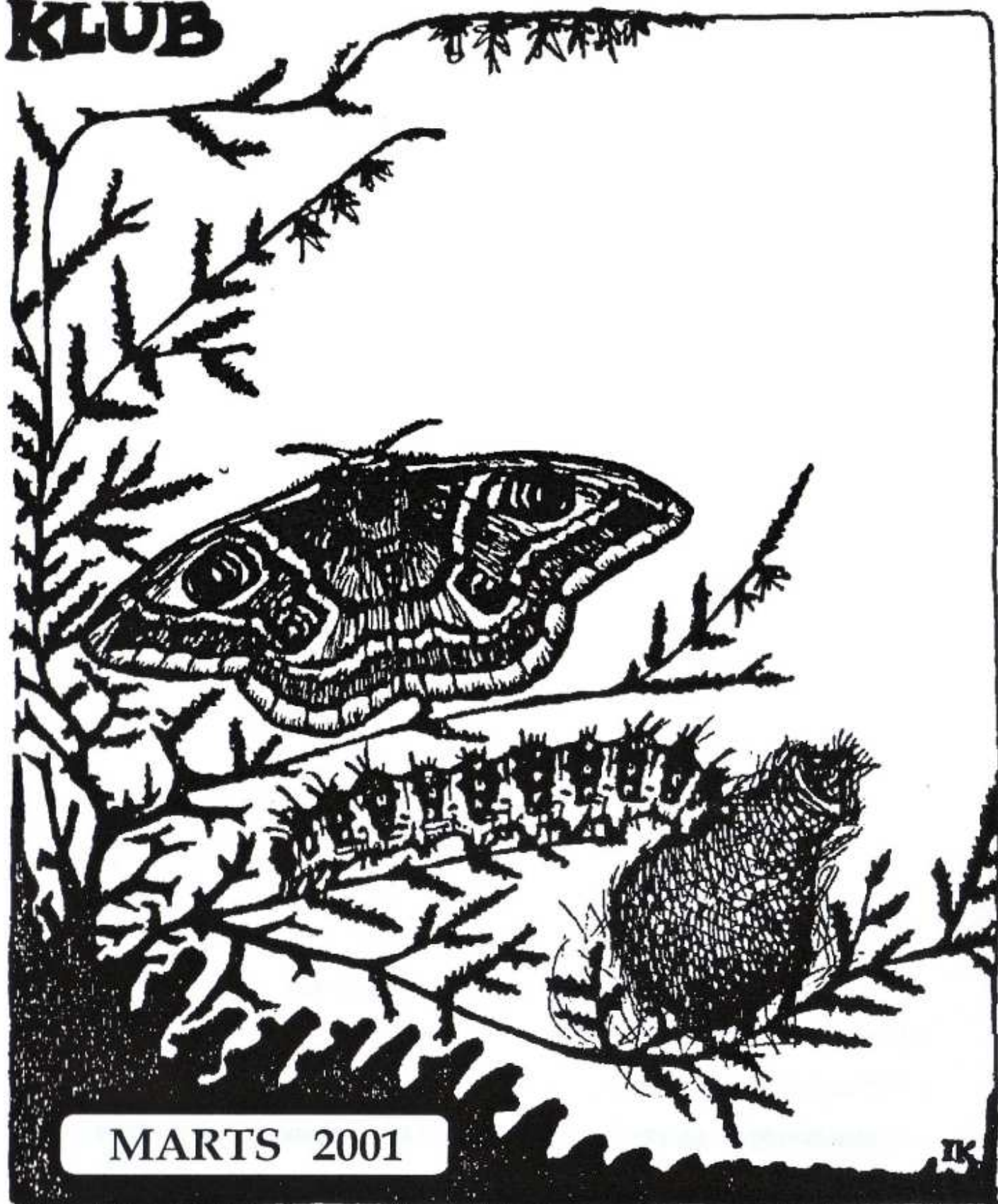

NORDJYSK LEPIDOPTEROLOG- KLUB

MARTS 2001

IK

MØDEREFERATER

Torsdag den 18. januar 2001: Fra ø til ø.

Det var et rigtig velbesøgt møde, idet hele 13 personer, inkl. foredragsholder Ib Kreutzer, mødte frem.

Kristian Knudsen startede med at bringe problematikken om mulige artsfredninger af danske natsommerfugle op, noget som vi alle var enige om at opponere imod.

Jens Tonboe fremviste en kasse med dagsommerfugle fra Samos og Delfi/Peloponnes i det tidligere forår: *A. apollinus*, *Z. cerisyi*, *A. damone*, *A. gruneri*, *C. trochylus*, *A. ergane*, *E. ausonia*, *G. alexis* etc.

Ib Kreutzer tog herefter over med sit lysbilledshow. På trods af tidvise problemer med lysbilledapparatet, som gerne ville vise de samme billeder flere gange, blev det et flot og spændende show.

Vi startede i tidernes morgen: Bornholm anno 1973, bl.a. Almindingen, hvor vi så *L. sinapis* og *A. iris*.

Videre til Öland i forsommeren og billeder af de gamle "väderkvarner", alvaret, de gamle borge, orkideer og sommerfugle (*L. populi*, *S. pruni*).

Så til Kreta i april, hvor vi så Ida-bjergenes sneklædte massiv og andre hyggelige billeder fra en forårstur for nogle år siden.

Næste ø var Cypern: en tur i slutningen af marts med stemning af gamle landsbyer, fine blomsterenge, orkideer

og den lille endemiske blåfugl *C. paphos*.

Vi bevægede os nu til Irian Jaya (den vestlige indonesiske del af Ny Guinea), som Ib besøgte i efteråret 2000. Herfra så vi et væld af blomster, stammefolk, forfaldne slumbebyggelser og affaldsdynger i landsbyerne etc. Korruption og bedrageri af turister, som på de kanter pr. definition er stinkende rige. Diverse "turistguider", som kun kunne finde ud af at røre sig, når de skulle kratte pengene ind. Men også den oprindelige befolkning, fine urmennesker, som var utrolig søde og gæstfrie; det viste sig jo, at det ikke var dem, der var korrupte, men derimod de fint og lapset klædte indvandrede malaysiere.

Der gik hviskende bemærkninger i lokalet om, at det kunne være sjovt at sætte lys op eller hænge snore op i sådan nogle frodige regnskove.

Og så selvfølgelig sommerfuglene, som optræder i en utrolig rigdom af arter, farver og former - og ikke mindst størrelser, hvoraf de største havde et vingefang på over 20 cm! Ib havde tillige medbragt noget af det indsamlede materiale i kasser, så vi kunne se herlighederne "in natura", dvs. på nål.

Tirsdag den 13. februar 2001: Forevisningsmøde.

13 medlemmer mødte op til denne aften fremvisning af dyr fanget i sæsonen 2000.

Der var masser af kasser spækket med dyr. For de danske sommerfugles vedkommende var der en del orange i kasserne, idet især den usædvanligt store forekomst af *C.*

crocea må fremhæves. Selv nord for Limfjorden, hvor der ellers går mange år imellem, at der bliver fundet et eksemplar, var der fundet adskillige, bl.a. de hvide ♀-former *helice* og *helicina*. Men også de mange fund sent på året af mange natsommerfugle bør bemærkes, idet vi jo som bekendt havde det mildeste efterår i mands minde, og idet der først forekom nattefrost af betydning lige før jul.

Af udenlandske sommerfugle var Sydeuropa endnu engang godt repræsenteret, denne gang med dyr fra Spanien og Grækenland.

De enkelte lepidopterologiske og entomologiske foreninger i Danmark skal høres vedrørende det aktuelle forslag om frivilligt indsamlingsstop af foderplante, æg, larve og puppe (men ikke imago) af natsommerfuglearten *A. hyperici*. Kristian Knudsen bragte forslaget til høring denne aften, og et flertal besluttede at godkende forslaget.

Nu overtog Tom Nygaard Kristensen med en række lysbilleder.

Først så vi en serie "årets billeder" fra sæsonen 2000, bl.a. *C. crocea* (også de tidlige stadier frem til en klækning, idet man havde indfanget en hun og fået den til at lægge æg).

Derefter en serie fra en rejse i februar 2000 til Ecuador og Galapagos-øerne og det enestående dyreliv, bl.a. mange endemiske arter på Galapagos. F.eks. så vi en endemisk blåfugleart herfra.

Til sidst så vi en serie blandede billeder - først fra den europæiske forening SEL's kongres i Malle i Belgien i marts

1998. Dernæst fra Tom og Morten Mølgaards rejse til Polen i juli 1998, hvor de sammen med den polske lepidopterolog Adam Malkiewicz besøgte lokaliteter i området omkring byen Wroclaw og fandt arter som *M. telejus*, *M. nausithous* og *L. helle*. Så var der lidt billeder af sommerfugle fra Tom og Mortens rejser til Grækenland i foråret og sommeren 1998: nogle bredpander og sidst, men ikke mindst, fangstteknik praktiseret på en *P. alexanor*.
Alle takkede med applaus for en fin lysbilledfremvisning.

MØDER

Torsdag den 15. marts 2001: Hjemme-hos-møde.

Denne gang afholdes mødet hos Morten Mølgaard. Der vil blive serveret kage, kaffe/the etc., så der er helt sikkert lagt op til en hyggelig aften. Der vil også være mulighed for at kigge nærmere på Mortens samling af europæiske dagsommerfugle.

Adressen er Hobrovej 97, 1. tv., 9000 Aalborg, og mødet starter som sædvanlig kl. 19.00.

Torsdag den 19. april 2001: Ekskursioner.

Så skal vi igen til at fastsætte et godt ekskursionsprogram. Vi har de sidste år haft rimelig god succes med at arrangere en ekskursion pr. måned, så mon ikke det lykkes igen? Men det

er vigtigt, at I kommer og giver Jeres bud på, hvor vi skal hen. Skal det være kombinerede dag- og natture? Hvor langt skal vi tage hen?

Det vil sikkert være en god ide at medbringe et godt kort, så der kan udveksles spændende lokaliteter.

De første dyr har jo for længst fløjet på dette tidspunkt, så vi får os nok også en snak om dette års sæsonstart.

Mødet den 19. april afholdes i lokale 6 på Vejgård Bibliotek og starter også kl. 19.00.

KLÆKNING

- af *Hypodryas maturna* LINNAEUS

Fra den 10. til den 13. juni 1999 var jeg sammen med Tom Nygaard Kristensen i Polen. Målet med denne tur var at finde følgende to arter:

Hypodryas maturna LINNAEUS

Coenonympha hero LINNAEUS

Vejret var ret ustadigt i tiden op til turen, og vi havde egentlig planlagt at afvikle turen i weekenden før, men udsatte den en

Vi sejlede til Rostock og kørte ned gennem det tidligere Østtyskland den 10. juni, og ankom om aftenen til byen Wrocław i det sydvestlige Polen, hvor vi skulle mødes med vores polske bekendte, faglepidopterologen Adam Malkiewicz, som havde reserveret et hotelværelse til os.

Næste dag var vejret desværre ikke så godt, som det tegnede til dagen før. Nu var det mest skyet, dog med huller i skyerne af og til, hvor solen kunne bryde igennem. Vi kørte dog fra morgenstunden sammen med Adam ud til en god lokalitet for *maturna* i et mindre skovområde syd for byen. Stedet var utrolig lækkert; udkanten af en gammel løvskov med rigelig bestand af asketræer ned til blomsterrig løveng og vandløb. Vi ventede forgæves på solen og så derfor ingen *maturna*, men kørte så rundt til forskellige andre, knapt så gode lokaliteter i omegnen. Senere på dagen vendte vi tilbage til det første og bedste sted, og nu var vi heldige med, at solen brød igennem, og det blev ganske varmt. Straks så vi adskillige *maturna*. Desværre var mange af dem ret affløjne; især hunnerne var dog endnu ret pæne. Tom fik billeder af en æglæggende hun under et blad på et lille asketræ. Der var mange æghobe på bladene, og vi tog et par stykker med hjem.

Her fløj også talrige *Satyrium pruni* LINNAEUS, helt friskklækkede og rigtig flotte.

Den 12/6 kørte vi ca. 250 km østpå til en lokalitet ved Trzebinia-Siersza mellem Katowice og Krakow, hvor Adam vidste, at *hero* har en god bestand. Vejret var igen ret skyet, men efterhånden som vi kom østpå, klarede det op og blev varmt.

Undervejs kom vi gennem Katowice-områdets kæmpemæssige

Adam Malkiewicz og Morten Mølgaard
på jagt efter maturna-æg i en skov
uden for Wrocław.

Hypodryas maturna LINNAEUS ♂ us,
Polen, prov. Wrocław, 11-6-1999.

Hypodryas maturna LINNAEUS ♀ os, Polen, prov. Wrocław, 11-6-1999.

Hypodryas maturna LINNAEUS ♀ os, æglægning, Polen, prov. Wrocław, 11-6-1999.

Æg af *Hypodryas maturna* LINNAEUS, Polen, prov. Wrocław, 11-6-1999.

Coenonympha hero LINNAEUS ♂ us, Polen, prov. Katowice, Trzebinia-Siersza, 12-6-1999.

Limenitis populi LINNAEUS ♂ os, Polen, prov. Katowice, Trzebinia-Siersza, 12-6-1999.

industribyer, som er smeltet sammen til et område på størrelse med Ruhr-distriktet i Tyskland, bare ti gange grimmere og mere forurenet. Her fandtes kun én farve: grå. Det var også her, at vi kørte ad nogle "motorveje" af den slags, hvor tværgående trafik pludselig krydser vejen, samt et sted med noget, der mindede om et kæmpemæssigt "vejbump", som ville være farligt at forcere med mere end 40 km/t - uden advarselsskilte!

Men frem nåede vi, og her var et skønt område, hvor der allerede i vejkanterne ved landevejen fløj nyklækkede *Coenonympha glycerion* BORKHAUSEN.

I det tilstødende skovområde viste Adam os vej til en større lysning, hvor *hero* ganske rigtigt var talrig. Her var også *Carterocephalus silvicolus* MEIGEN. Pludselig kom en kæmpestor mørk sommerfugl svævende i lav højde langs skovstien - en nyklækket *Limenitis populi* LINNAEUS. Den satte sig for at suge fugt på jorden, så Tom fik nogle gode billeder - hvorefter jeg fik endnu et godt dyr til samlingen.

Vejret var rigtig varmt og solrigt, men efter to-tre timer trak det op til torden. Vi begyndte at gå tilbage mod bilen, da solen var væk og uvejret var faretruende tæt på, og så kom endnu en *populi* svævende langs skovvejen. Også denne havde jeg held til at få nettet.

Uvejret brød rigtig løs med kraftig regn, da vi kom op til bilen. Vi kørte op til landevejen og fandt hurtigt noget, der mindede om en rasteplass med et halvtag med bænke. Vi var sultne og ville nyde frokosten dér. Jeg satte mig ud på bænken, og blev straks efter antastet af en beruset polak, der kom og satte sig ved siden af mig.

Han var meget påtrængende, og vi prøvede at få ham til at forsvinde. Pludselig kom en anden mand, som åbenbart var hans ven, og da han blev aggressiv og truende over for os, blev vi nødt til at fortrække. Vi spiste i stedet i bilen undervejs tilbage til Wrocław.

Næste dag kørte Tom og jeg hjem til Danmark igen. Undervejs kiggede vi til lokaliteten for *Heteropterus morpheus* PALLAS ved Marlow i Nordøst-Tyskland, men vi fandt ikke noget interessant. Jeg gav herefter de indsamlede *maturna*-æg til tre personer, hvoraf de to ikke havde held med opdrættet. Det lykkedes dog for Niels Rasmussen, og den følgende beskrivelse er baseret på hans optegnelser.

Larverne klækkede i løbet af sommeren 1999 og levede af askeblade, indtil de som ganske små gik til overvintring. De overvintrende larver blev placeret i et udhus, og nogle døde, men en del overlevede.

Allerede i det meget tidlige forår begyndte larverne at vågne op, hvilket var problematisk, da asken slet ikke var sprunget ud. Hjemtagning af askegrene i stuen fik dem ikke til at springe ud. Der blev forsøgt med andre foderplanter: spæde skud af vejbred, nyudsprungne små bøgeblade og kaprifolie. De fleste larver accepterede kaprifolien, og så gik det stærkt. De ville ikke tilbage til ask, men fortsatte med at æde kaprifolie. De skiftede hud nogle gange, inden de forpuppede sig. De første larver forpuppede sig den 15. maj 2000, mens andre gjorde sig klar til det. Puppen er hvid med diverse sorte og mørke pletter. Den er fastgjort i den tynde ende og hænger frit ned fra de højeste steder i buret.

Og så - den 3. juni klækkede de første 5 *maturna*. Resten klækkede i de følgende dage med de sidste den 11. juni. I alt klækkede omkring 20 eksemplarer, hvoraf jeg fik tilsendt de fleste. Det er virkelig flotte dyr - helt perfekte, med farverne helt anderledes i behold end de lidt slidte dyr, jeg havde med hjem fra Polen.

I øvrigt var det ikke alle de overlevende larver, der klækkede. Nogle af dem blev ved med at vokse meget langsomt og har nu lagt sig til overvintring for anden gang, og disse må formodes at have en 2-årig udviklingscyklus. Det ser altså ud til, at vi i samme kuld har både 1- og 2-årige larver. Bestandene i Sverige siges at være udelukkende 2-årige.

Morten S. Mølgaard

KONTINGENT

45 medlemmer har allerede betalt kontingentet for 2001.

Tak for det!

23 har endnu ikke betalt deres kontingent, der blev sat til 65,- kr. på generalforsamlingen i december. Betalingsfristen er

senest 1. marts

ENTOMOLOGISK ÅRSMØDE

Med dette nummer udsendes indbydelse til Entomologisk Årsmøde, der afholdes i København i weekenden 10.-11. marts 2001.

SÆLGES

Hvide nåle.....	kr. 40,-
Sorte nåle.....	kr. 30,-
Eddikeæter, 1/2 liter.....	kr. 25,-

Nålene fås i diverse størrelser.

Henvendelse til formanden på tlf. 98 33 71 90, så vi kan aftale, om tingene afhentes eller ønskes tilsendt (modtager betaler porto). Nåle medbringes på de to møder i foråret, så der kan der også handles.

Det var dengang...

5 år: Fra mødereferatet 27. januar 1996:

"Vi havde fået besøg af en af Morten Mølgaards udenlandske samlerkolleger, Sylvain Cuvelier fra Belgien. Lige som Morten er hans interesse primært de europæiske dagsommerfugle. De to havde rejst sammen i Grækenland i juni måned i fjor og optaget en videofilm om græske dagsommerfugle..."

15 år: Fra mødeprogrammet 22. marts 1986:

"Hvornår er din Honda sidst gået igennem? Har du skiftet olie? Hvad med tændingsindstillingen? Er der noget, du ikke har fået ordnet, så får du her et tilbud om et opvarmet motorlærelokale, hvor du kan udføre det fornødne evt. med lidt assistance. Tilmelding nødvendig til Kr. Knudsen..."

25 år: Fra de blandede meddelelser januar 1976:

"...Kontingentet er 20 kr. om året, og 10 kr., hvis man er ung under uddannelse. ... Hos Møller kan man købe insektnåle i de almindelige brugte formater, etiketter til de enkelte dyr (3 kr. for 1.000 stk.) og endelig brugte kviksølvlamper (80 W og senere 125 W) for 3 kr. pr. stk..."

MEDLEMSBLAD

20. årgang nr. 2

FORENINGENS ADRESSE

Vestre Skovvej 11

9574 Bælum

Tlf. 98 337190

LEDELSEN

Kristian Knudsen.....	98	337190
Jens Tonboe.....	98	391445
Morten S. Mølgaard.....	98	189805
Freddy Hvarregaard.....	98	245226

FUNDLISTEREDAKTØRER

Hans Erik Møller.....	98	314401
Kristian Knudsen.....	98	337190

BLADREDAKTØR

Morten S. Mølgaard.....	98	189805
-------------------------	----	--------

BLADETS ADRESSE

Hobrovej 97, 1. tv.

9000 Aalborg

Tlf. 98 189805

E-mail: msm@post5.tele.dk

Web: www.nlk.dht.dk